

DE OLIFANTEN FLUISTERAAR

DE OLIFANTEN FLUISTERAAR

MIJN LEVEN MET DE KUDDE
IN DE AFRIKAANSE WILDERNIS

LAWRENCE ANTHONY, MET GRAHAM SPENCE

JUST
PUBLISHERS

*Voor mijn mooie, lieve Françoise,
die mij mezelf laat zijn.*

Met dank aan mijn moeder voor haar levenslange aanmoedigingen, Jason, Dylan en Tanny voor hun zorg, en voor mijn geweldige kleinzonen Ethan en Brogan, Gavin, Mandy, 'The Chosen One', Jackie, en Laurie en Wilkie uit Cambodja. Terrie, Paul, Cameron en ook Graham voor zijn inzicht en vakmanschap. De familie Malby. Hilary en Grant. Jonno en Stan voor hun fijne vriendschap en omdat ze altijd weigeren het ook maar ergens over eens te zijn. Nkosi Nkanyiso Biyela voor zijn wijsheid, Ben en de familie Ngubane voor hun geweldige vriendschap, Nkosi Phiwayinkosi Chakide Biyela voor zijn visie en leiderschap. Barbara, Yvette en iedereen van Earth Org omdat zij de uitdaging aangingen. Ian Raper voor zijn leiderschap. Mehdy en de familie Zarrabeni. Dave Cooper, onze wildopzichter der wildopzichters. Bella. Elmien. Marion Garaï. De Bruwer boys. Mabona, Vusi, Ngwenya, Bheki, Bonisiwe, Biyela, Zelda, Brigitte en alle andere fantastische medewerkers van Thula Thula. David en Brendan, omdat ze er zijn en ertoe doen. En Peter Joseph, Ingrid Connell, en Lisa Hagan voor hun vertrouwen en steun.

Oorspronkelijke titel The Elephant Whisperer
Oorspronkelijke uitgever © Sidgwick & Jackson, an imprint of Pan MacMillan Ltd.
Copyright © 2009 Lawrence Anthony en Graham Spence
Copyright Nederlandse vertaling © 2019 Just Publishers BV

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale bestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Just Publishers BV.

*No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm, digital files or any other means, without written permission from
Just Publishers BV.*

Vertaling Bureau Bernards
Redactie Tekstbureau Tempelier
Foto's F. Malby-Anthony, S. Dhandra, B. Marques en C. Lourenz
Opmaak Studio Spade
Omslagontwerp Ben Gross
Productie Hanzeboek

ISBN 97890 8975 663 3

NUR 402

WWW.JUSTPUBLISHERS.NL

Inhoud

Proloog	7
1 Het aanbod van de kudde	11
2 Voorbereidingen	18
3 De kudde arriveert	29
4 Uitbraak	36
5 Dreigementen	49
6 Kamperen bij de boma	57
7 Nana en Frankie in actie	71
8 Slangen	76
9 De matriarch went	81
10 De kudde is vrij	90
11 De Ovambo's ontmaskerd	97
12 De stropers ontsnapt	106
13 De olifantentelefoon	108
14 Ingesloten door de kudde	114
15 Leeuwenbezoek	119
16 Neushoorns in Thula Thula	127
17 De kudde op huisbezoek	133
18 Mbomvu – Code Rood	139
19 Rommelend contact	144
20 Neushoorn gestroopt	151
21 Drie babbas op Thula Thula	160
22 Brand!	172
23 Bezoekers op safari	181
24 Stammentwist	194
25 Tehuis voor een weeskind	209
26 De runderboerenkliek	217
27 Honden in de aanval	224
28 ET ligt dwars	234
29 Natuurgeweld van boven	241

30	Geloof of bijgeloof	252
31	Gieren voor de lotto	259
32	Mnumzane is volwassen	270
33	Een vreselijk gevecht	278
34	Beet van een zwarte mamba	285
35	Nandi krijgt een dochter	293
36	Baby Thula vecht	301
37	Een kudde Kaapse buffels	310
38	Bruiloft in de bush	315
39	Mnumzane valt aan	319
40	Vaarwel grote held	329
41	The Royal Zulu – droom	333
42	Dieren redden in Irak	340
	Nawoord	347

Proloog

In 1999 kreeg ik de vraag of ik een kudde ‘moeilijke’ olifanten wilde overnemen voor mijn wildpark. Ik had geen flauw idee van de avonturen en de uitdaging die me daarna te wachten zouden staan. Evenmin realiseerde ik mij hoe mijn leven verrijkt zou worden.

Het was een fysiek en een spiritueel avontuur. Fysiek in de betekenis dat ik vanaf dag één volop in actie was en spiritueel, omdat deze reuzen van de aarde mij diep in hun wereld hebben meegenomen.

Laat er geen misverstand over bestaan: de titel van dit boek slaat niet op mij omdat ik misschien over speciale vaardigheden zou beschikken. Het gaat om de olifanten – zij waren het die fluisterden en zij hebben mij geleerd hoe ik moest luisteren.

Hoe dat gebeurde was een puur persoonlijke ervaring. Ik ben geen wetenschapper, ik ben natuurbeschermer. Dus als ik beschrijf hoe de olifanten op mij reageerden, of ik op hen, dan geef ik mijn eigen ervaringen weer. Hier was geen sprake van laboratoriumtests, alles gebeurde met vallen en opstaan. Zo ontdekte ik wat het beste was voor mij en mijn kudde op onze gezamenlijke reis.

Ik ben geen gewone natuurbeschermer, ik ben een heel gelukkige natuurbeschermer omdat ik een wildreservaat bezit met de naam Thula Thula. Het bestaat uit meer dan tweeduizend hectare ongerepte bush midden in Zoeloeland, Zuid-Afrika, waar olifanten ooit vrij rondtrokken. Dat is niet meer zo. Veel Zoeloes op het platteland hebben nog nooit een olifant gezien. Mijn olifanten waren sinds ruim een eeuw, de eerste wilde exemplaren die dit gebied werden binnengebracht.

Thula Thula is een natuurlijke omgeving voor veel van de oorspronkelijke wilde diersoorten van Zoeloeland, inclusief de majestueuze witte neushoorn, de Kaapse buffel, de panter, de hyena, de giraffe, de zebra, de gnoe, de krokodil en veel verschillende soorten antilopen, maar ook minder bekende roofdieren als de lynx en de serval. We hebben pythons gezien die zo lang waren als een vrachtwagen en we hebben waarschijnlijk de grootste broedpopulatie van witruggieren in de hele provincie.

En natuurlijk hebben we olifanten.

De olifanten werden ons in de schoot geworpen.

Maar vandaag de dag kan ik me geen leven zonder hen meer voorstellen. Ik zou het ook niet willen. Om te begrijpen hoe ze me zo veel hebben geleerd, moet je weten dat communicatie in het dierenrijk zo natuurlijk is als een windvlaag. In het begin stonden alleen mijn zelfopgelegde beperkingen mijn begrip in de weg.

In onze lawaaiige steden lijken we veel dingen te zijn vergeten die onze voorouders van nature wisten: dat de wildernis leeft, dat haar fluissteringen door iedereen kunnen worden gehoord en dat iedereen er op kan reageren.

We moeten ook begrijpen dat er dingen zijn die we niet kunnen begrijpen. Olifanten hebben eigenschappen en vaardigheden die de grenzen van de wetenschap ver overstijgen. Olifanten kunnen geen computer repareren, maar ze kunnen wel communiceren. Dat doen ze op een natuurlijke en op een bovennatuurlijke wijze die Bill Gates versteld zou doen staan. In bepaalde opzichten zijn ze ons ver vooruit.

Het hele planten- en dierenrijk is vol onverklaarbare fenomenen. Je hoeft maar om je heen te kijken naar wat er daadwerkelijk gebeurt en alles wat je dacht te weten, staat op z'n kop.

Elke wildopzichter kan je vertellen, dat, als je besluit om een neushoorn te verdoven met een verdovingsgeweer, bijvoorbeeld om het dier te verhuizen naar een ander reservaat, je die dag geen enkele neushoorn zult tegenkomen, hoe graag je dat ook wilt. Terwijl je de vorige dag een hele groep zag. Op de een of andere manier wisten ze dat je achter hen aan zou komen en zijn ze simpelweg verdwenen. Een week later, wanneer je een Kaapse buffel wilt verdoven, staat de neushoorn die je niet kon vinden, rustig naar je te kijken.

Jaren geleden zag ik hoe een jager zijn prooi besloep. Volgens zijn vergunning mocht hij alleen een impala uit een groepje vrijgezelle mannetjes schieten. Maar de enige mannetjes die hij die dag tegenkwam, waren mannetjes met hun kudde vrouwtjes. En wat het nog ongelooflijker maakte, was dat ze allemaal nonchalant binnen schootsafstand bleven staan. Ze hielden hem onbezorgd in de gaten, terwijl op de achtergrond de vrijgezelle mannetjes renden voor hun leven.

Hoe kan dat? Niemand weet het. De meer prozaïsche wildwachters onder ons zeggen dat dit een voorbeeld is van de Wet van Murphy: alles wat fout kan gaan, gaat fout. Als je een dier wilt schieten of verdoven, is het er niet. Anderen, onder wie ik zelf, zijn daar minder zeker van. Misschien is het toch meer een mysterie en zit de boodschap in de wind.

Deze mening wordt ondersteund door een wijze, oude Zoeloe die ik goed ken. Hij is een ervaren spoorzoeker en hij vertelde me ooit dat, toen de apen bij zijn dorp te brutaal werden bij het stelen van voedsel en zelfs de kinderen bedreigden of beten, ze besloten om een van de dieren neer te schieten om de rest van de troep op de vlucht te jagen.

‘Maar deze apen zijn slim,’ zei hij, terwijl hij met zijn wijsvinger tegen zijn slaap tikte. ‘Zodra we het besluit hadden genomen om een geweer te pakken, waren ze verdwenen. We hebben geleerd om niet eens het woord “aap” of “geweer” hardop te zeggen, omdat ze anders niet uit het bos komen. Wanneer er gevaar is, kunnen ze horen zonder oren.’

Zo is het inderdaad. En het opzienbarende is dat dit zelfs voorkomt in de plantenwereld. Ons gastenverblijf op Thula Thula ligt op zo’n drie kilometer van ons huis verwijderd in een bosje van inheemse acacia’s en wat loofbomen die daar al eeuwen staan. In dit oude bosgebied weet de acacia niet alleen dat hij wordt belaagd door knabbelende antilopen en giraffen, hij injecteert ook snel tannine in zijn bladeren zodat ze een bittere smaak krijgen. Daarna scheidt de boom een feromoon uit, dat door de wind naar andere acacia’s in de buurt wordt vervoerd. De nabijgelegen bomen ontvangen de waarschuwing en beginnen onmiddellijk tannine te produceren om zich te wapenen tegen een mogelijke aanval.

Maar een boom heeft geen hersenen of een centraal zenuwstelsel. Dus hoe en waarom worden deze complexe besluiten genomen? Waarom zou een gevoelloze boom zich zozeer bekommeren om de veiligheid van zijn buurman en al die moeite doen om hem te waarschuwen? Hoe weet een hersenloze boom dat er familieleden in de buurt staan die gewaarschuwd moeten worden?

Onder de microscoop zijn levende organismen slechts een soep van chemische elementen en mineralen. Maar wat kun je met een microscoop niet zien? Dat is levenskracht, dat vitale ingrediënt van het bestaan – van een acacia tot een olifant. Kan die worden gemeten?

Mijn olifantenkudde heeft me geleerd dat dat kan, en dat begrip en geestelijke goedgeefsheid aanwezig en goed verankerd zijn in het rijk der olifanten; dat olifanten gevoelens hebben, dat ze zorgzaam en heel intelligent zijn en dat ze een goede relatie met mensen op hun waarde weten te schatten.

Dit is hun verhaal. De olifanten hebben mij geleerd dat alle levensvormen belangrijk zijn voor elkaar in onze gezamenlijke zoektocht naar geluk en overleving. Dat het leven meer is dan alleen jezelf, je familie of je eigen soort.

Lawrence Anthony

1

Het aanbod van de kudde

In de verte klonk de dreunende klap van een gewerschot, alsof ergens een gigantisch blok hardhout uit elkaar knalde.

Ik sprong op uit mijn stoel en luisterde. Het was een geluid dat een wildopzichter maar al te bekend voorkwam. Plotseling klonk een snelle reeks schoten... *rat-tat-tat*. Zwermen vogels vlogen verschrikt op, hun silhouetten duidelijk afgetekend tegen de bloedrode zonsondergang.

Stroppers. Bij de westelijke omheining.

David, mijn opzichter, rende al naar onze trouwe Land Rover pick-up. Ik greep een hagelgeweer, holde achter hem aan en sprong achter het stuur. Max, mijn Staffordshire-bulterriër, werkte zich op de stoel tussen ons in. Zoveel opwinding liet hij zich niet ontzeggen.

Terwijl ik het contactsleuteltje omdraaide en plankgas gaf, greep David de portofoon.

‘Ndonga!’ riep hij in het apparaat. ‘Ndonga, ontvang je mij? Over!’

Ndonga was het hoofd van mijn Ovambo-wachters, een ex-soldaat die je graag aan je zijde had tijdens een vuurgevecht. Het zou geruststellend zijn geweest om te weten dat hij en zijn team onderweg waren, maar Davids pogingen om contact te krijgen werden slechts beantwoord door geruis. Met ons tweeën denderden we voort.

Thula Thula is een schitterend wildreservaat in het hart van Zoeloland, maar vanaf het moment dat Françoise en ik het hadden gekocht, nu bijna twee jaar geleden, hadden we voortdurend last van stroppers. Ik kwam er maar niet achter wie ze waren of waar ze vandaan kwamen. Ik had er al veel over gesproken met de *izinduna*, de dorpschouwen van de ons omringende Zoeloestammen en die ontkennden met klem dat hun mensen er iets mee te maken hadden. Ik geloofde hen. De meesten van onze medewerkers kwamen uit de buurt en ze waren buitengewoon betrouwbaar. De bandieten moesten ergens anders vandaan komen.

Het werd nu snel donker. Bij de omheining aan de westkant minderde ik vaart, doofde de koplampen en zette de Land Rover achter een gigantische mierenhoop.

David sprong direct uit de auto en liep voorop, terwijl we ons voorzichtig, nerveus en met de vinger aan de trekker een weg baanden door een bosje acacia's. Ondertussen spiedden we om ons heen en luisterden ingespannen. Als we met stropers te maken hadden, gebruikten we extra krachtige hagelgeweren, shotguns met zware kogeltjes. Er zijn maar weinig omstandigheden zo bedreigend als de bush in het donker; iedere wildopzichter in Afrika weet bovendien dat professionele stropers altijd als eersten de trekker overhalen en dat ze dat alleen doen om te doden.

We bevonden ons op nog geen vijftig meter van de omheining. Stropers proberen altijd hun vluchtroute vrij te houden; ik maakte een omtrekkend gebaar met mijn arm. David knikte dat hij me begreep. Hij zou de wacht houden, terwijl ik naar het hek kroop om de stropers de pas af te snijden voor het geval het tot een vuurgevecht zou komen.

De onmiskenbare, scherpe geur van kruid hing in de avondlucht, bijna tastbaar in de stilte. En de Afrikaanse wildernis is nooit zómaar stil. De cicaden zwijgen nooit. Behalve na het klinken van gewerschoten.

Na een paar minuten van absolute stilte wist ik dat we om de tuin waren geleid. Ik liet mijn halogeenlamp over de afrastering schijnen. Er was nergens een gat te zien. Ook David knipte zijn zaklantaarn aan, zoekend naar afdrukken of bloedsporen die erop zouden kunnen wijzen dat hier een dier was gedood en weggesleept.

Niets. Alleen die dreigende stilte.

Dat er geen sporen aan deze kant van de omheining te zien waren, betekende dat de schoten net buiten de afrastering moesten zijn gelost.

‘Verdorie, het was een afleidingsmanoeuvre.’

Net toen ik dat zei, hoorden we meer schoten. Gedempte maar duidelijke knallen aan de andere kant van het reservaat, zeker drie kwartier rijden hiervandaan, en dat over zand- en modderpaden die na de lenteregens nog het meeste weghadden van drijfzand.

We sprongen weer in de Land Rover en scheurden weg, al wist ik dat het eigenlijk geen zin had.

We hadden ons in de luren laten leggen. We zouden ze nooit te pakken krijgen. Voordat we bij ze in de buurt konden komen, zouden ze al weer weg zijn met een paar geschoten nyalas – een van de mooiste antilopesoorten van Afrika.

Ik vervloekte mijn onbezonnenheid. Had ik maar een paar opzichters naar de andere kant gestuurd, in plaats van blindelings hiernaartoe te racen, dan hadden we ze op heterdaad kunnen betrappen.

Maar dit bewees wel één ding. Nu wist ik zeker dat de *izinduna's* die hadden gezegd dat ik de oorzaak van het probleem binnen mijn eigen organisatie moest zoeken, gelijk hadden. Dit was niet het werk van de lokale gemeenschap, dit waren geen hongerige stamleden die met hun magere honden op jacht waren. Dit was een goed georganiseerde criminele organisatie die werd geleid door iemand die al onze bewegingen volgde. Hoe konden ze anders alles zo perfect hebben gepland?

Het was pikdonker tegen de tijd dat we bij de oostelijke omheining van het reservaat aankwamen. We namen de situatie op in het licht van onze zaklantaarns. De sporen vertelden een duidelijk verhaal. Zo te zien waren er twee nyalas met zware jachtgeweren doodgeschoten. Een spoor van vertrap en bebloed gras leidde naar een slordig, met betonscharen gemaakt gat in de omheining. Tien meter buiten de omheining zagen we de duidelijke sporen van een terreinwagen, die hier inmiddels ongetwijfeld vele kilometers vandaan was. De dieren zouden worden verkocht aan lokale slaggers die ze vervolgens verwerkten tot biltong, de gedroogde reepjes vlees die ze in heel Afrika lekker vinden.

In het schijnsel van mijn zaklantaarn zag ik dat er een bebloede pluk donkergrijze vacht aan het kapotte hekwerk was blijven hangen. Ten minste een van de gedode dieren was dus een mannetje geweest – de vrouwtjesnyala is lichtbruin en heeft smalle witte strepen over haar rug.

Een koude rilling liep over mijn rug en ik voelde me plotseling oud en moe. Voordat ik het reservaat kocht, werd Thula Thula gebruikt als jachtgebied en ik had me voorgenomen om daar een eind aan te maken. Onder mijn toezicht zou er geen dier meer onnodig worden gedood. Ik had me niet gerealiseerd hoe moeilijk het zou worden om me aan dat voornemen te houden.

Moedeloos reden we terug naar ons huis. Françoise wachtte ons op met sterke, donkere koffie. Net waar ik aan toe was.

Ik glimlachte haar dankbaar toe. Françoise was lang, gracieus, heel erg Frans en nog altijd even mooi als op de dag, twaalf jaar geleden, dat ik haar voor het eerst had gezien, toen ze op een ijsskoude ochtend een taxi aanhield in Londen.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg ze.

‘Het was doorgestoken kaart. Er waren twee groepen. De ene loste eerst een paar schoten bij de verste westhoek van het reservaat en wachtte tot ze de lichten van onze Land Rover zagen. Toen we daar eenmaal waren, knalden de anderen aan de oostkant twee nyalas af.’

Ik nam een slok koffie en ging zitten. ‘Die lui zijn goed georganiseerd. Als we niet uitkijken vallen er nog doden.’

Françoise knikte. Drie dagen eerder waren de stropers zo dichtbij geweest dat de kogels ons bijna om de oren vlogen.

‘Je kunt het morgen maar beter melden bij de politie,’ zei ze.

Ik gaf geen antwoord. Om te verwachten dat de politie veel aandacht zou besteden aan twee gedode antilopen, was misschien wel heel optimistisch gedacht.

Ndonga reageerde woedend toen ik hem de volgende dag vertelde dat er weer dieren waren gestroopt. Hij zei dat ik hem had moeten oproepen. Ik zei dat we dat hadden geprobeerd, maar dat we geen antwoord hadden gekregen.

‘Oh... sorry, meneer Anthony. Ik ben even wat gaan drinken gisteravond. Ik voel me niet al te best vandaag.’ Er verscheen een schaapachtige grijns op zijn gezicht.

Ik was niet in de stemming voor een gesprek over Ndonga’s kater. ‘Zou je deze zaak extra prioriteit willen geven?’

Hij knikte. ‘We krijgen die schoften wel te pakken.’

Ik was nog maar nauwelijks weer in huis toen de telefoon ging. De vrouw aan de andere kant van de lijn stelde zich voor als Marion Garaï van de Elephant Management and Owners Association (EMOA). Dit is een particuliere organisatie van olifantenbezitters in Zuid-Afrika die zich inzet voor het welzijn van olifanten. Ik had al eerder over ze

gehoord en over het goede werk dat ze deden. Maar omdat ik geen olifanten bezat, had ik nooit direct met de club te maken gehad.

Marions warme stem wekte meteen vertrouwen.

Ze kwam direct ter zake. Ze had gehoord over Thula Thula en over de grote rijkdom aan inheemse planten- en diersoorten die we beheerden. Ze had ook gehoord dat we nauw samenwerkten met de plaatselijke bevolking om die bewuster te maken van het belang van natuurbescherming, en ze vroeg zich af... of ik misschien belangstelling had voor het overnemen van een kudde olifanten. Het goede nieuws, zei ze voordat ik ook maar iets kon zeggen, was dat ik de olifanten gratis en voor niets zou krijgen, afgezien van de kosten voor de vangst en het transport van de dieren.

Ik dacht dat ik van mijn stokje ging. Olifanten. De grootste landzoogdieren ter wereld. En ze wilde me daar een hele kudde van cadeau doen? Even dacht ik dat het een grap was. Ik bedoel, hoe vaak word je nou zomaar gebeld met de vraag of je misschien een kudde dikhuiden wil hebben?

Maar Marion meende het serieus.

‘Oké,’ zei ik, ‘waar zit het addertje onder het gras?’

‘Nou ja, de olifanten staan bekend als “moeilijk”. Ze hebben nogal eens de neiging uit te breken en de eigenaars willen op zeer korte termijn van ze af. Als jullie ze niet willen hebben, dan werden ze afgemaakt – doodgeschoten. Allemaal.’

‘Wat bedoel je met “moeilijk”?’

‘De matriarch is een echte Houdini. Ze heeft uitgevogeld hoe ze door elektrisch hekwerk heen kan breken. Ze windt gewoon de schrikdraad om haar slagstanden tot die breekt, of ze verdraagt de pijn en dendert dwars door de omheining. Echt ongelooflijk. De eigenaars vonden het welletjes en ze hebben EMOA gevraagd of we ze konden helpen.’

Ik dacht even aan een dier van vijf ton dat met opzet een zeer pijnlijke schok van achtduizend volt doorstond. Dat was pas wilskracht.

‘Lawrence, er zijn ook kalveren bij.’

‘Waarom ik?’

Marion voelde mijn twijfel. Dit was een heel ongewoon verzoek.

‘Ik heb begrepen dat je goed met dieren weet om te gaan. Ik heb het

idee dat Thula Thula de juiste plek is voor deze olifanten. Dat jullie geschikt voor ze zijn. Of misschien zijn ze wel geschikt voor jullie.’

Ik was stomverbaasd. Wij waren juist helemaal níet geschikt voor een kudde olifanten. Ik had het reservaat amper goed op poten en bovendien had ik, zoals de vorige dag nog maar eens was gebleken, problemen met een bende buitengewoon goed georganiseerde stropers.

Ik wilde het aanbod dan ook afslaan, maar iets weerhield me. Ik ben altijd gek geweest op olifanten. Het zijn niet alleen de grootste en edelste landdieren ter wereld, ze staan ook nog eens symbool voor alles wat er zo majestueus is aan Afrika. En nu kreeg ik plotseling een eigen kudde in de schoot geworpen, een kans om te helpen. Zou ik zo’n mogelijkheid ooit nog eens krijgen?

‘Waar komen ze vandaan?’

‘Een reservaat in Mpumalanga.’

Mpumalanga is een noordoostelijke provincie van Zuid-Afrika. Daar bevinden zich de meeste wildreservaten van het land – inclusief Kruger National Park.

‘Hoe groot is de kudde?’

‘Het zijn negen dieren. Drie volwassen vrouwtjes, drie kalveren – waarvan één mannetje –, een halfvolwassen stier en twee pasgeboren dieren. Een prachtige familie. De matriarch heeft een fantastische pasgeboren dochter. De jonge stier, ook van haar, is vijftien jaar oud en een prachtexemplaar.’

‘Ze moeten wel héél erg lastig zijn. Niemand geeft zomaar olifanten weg.’

‘Zoals ik al zei, de matriarch blijft maar uitbreken. Ze vernielt niet alleen de schrikdraad, ze heeft ook uitgedokterd hoe ze hekken kan openen met haar slag tanden. En de eigenaars zitten er niet op te wachten dat die dikhuiden zich tussen de gasten verblijven begeven. Als jullie ze niet nemen, worden ze afgeschoten. In ieder geval de volwassen dieren.’

Ik wist even niets te zeggen en probeerde alles op een rijtje te krijgen. Er werd me een enorme kans geboden, maar de risico’s waren al even groot.

Ik had hier een stel stropers rondlopen. De belofte van ivoor zou er wellicht nog meer hierheen lokken. En ik zou mijn hele reservaat moe-

ten voorzien van elektrische hekken om de dieren binnen te houden. Hoe moest dat, als ik niet eens in staat was om dieven met zware geweren buiten de deur te houden? En ik moest een kleinere omheining bouwen om ze in quarantaine te houden, terwijl ze wonden aan hun nieuwe thuis. Waar zou ik het geld vandaan moeten halen...? En de mensen...?

En Marion had ook gezegd dat ze 'moeilijk' waren. Maar wat wilde dat precies zeggen? Waren het gewoon ontsnappingskunstenaars? Of was dit een onbetrouwbare kudde die te gevaarlijk was, vol haat jegens mensen om ze in een wildreservaat te houden in een gebied waar mensen woonden?

Maar het was een kudde die moest worden geholpen. Ondanks de risico's wist ik wat ik moest doen.

'Ach wat!' zei ik. 'Ik doe het.'